

PM KOMPLETTERING NATUVÄRDESINVENTERING

Koncession Åkroken – Dåva, 2023

Framsida: Bild från naturvärdesinventeringen 2023. Foto: Sweco

2024-11-07

BESTÄLLARE	Umeå Energi Elnät AB
UPPDRAG	Stornorrfors-Villanäs 30010811-010
UTFÖRARE	Sweco Sverige AB, Umeå Ekologi
INVENTERING	Elin Eriksson
RAPPORT	Elin Eriksson
GRANSKNING	Valdemar Samuelsson

INNEHÅLL

1	INLEDNING	4
1.1	Uppdragets bakgrund och syfte	4
2	METOD.....	5
2.1	Metodbeskrivning	5
2.2	Tidpunkt och ansvarig personal	5
2.3	Avgränsning	5
2.4	Informationskällor och litteratur	6
2.5	Datafångst i fält samt GIS	6
3	RESULTAT	7
3.1	Inventeringsområdet och det omgivande landskapet	7
3.2	Summering av förstudien	7
3.3	Resultat av fältinventeringen.....	8
3.3.1	Naturvärdesobjekt.....	8
3.3.2	Naturvårdsarter	9
4	REFERENSER	10

1 INLEDNING

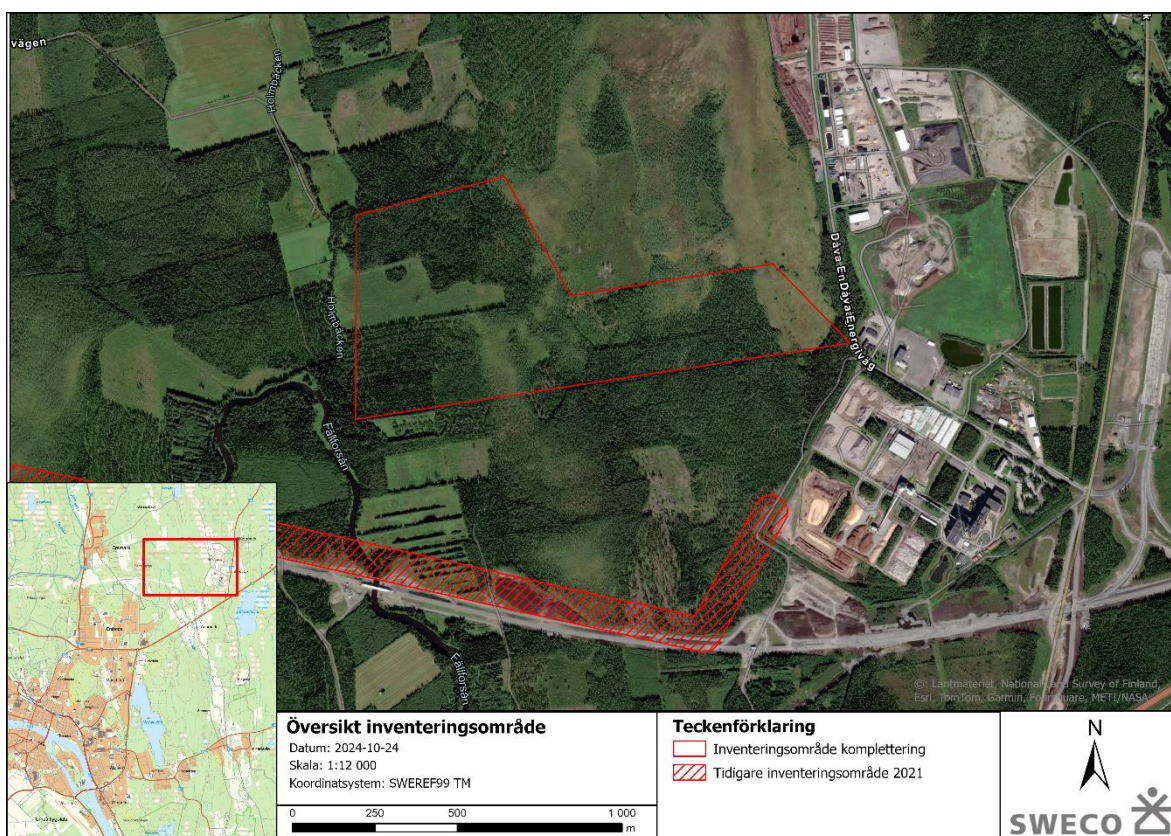
1.1 Uppdragets bakgrund och syfte

Umeå Energi Elnät AB planerar att söka nätkoncession för linje för två nya 150 kV ledningar mellan Åkroken och Dåva, Umeå kommun, Västerbottens län.

En naturvärdesinventering genomfördes under 2021 för sträckningen. Efterföljande utökning av ledningssträckningen i närhet till Dåva gav upphov till behov av komplettering av naturvärdesinventeringen. Denna utfördes under 2023 och sammanfattas i föreliggande rapport.

Uppdraget utgörs liksom tidigare uppdrag av att ta fram underlag till nätkoncession i form av en naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*.

Syftet med naturvärdesinventeringen är att hitta, värdera och beskriva naturmiljöer som har betydelse för biologisk mångfald inom det avgränsade inventeringsområdet för denna komplettering (Figur 1). Resultatet från inventeringen kan även användas vid anpassning av den faktiska dragningen av planerad ledning.

Figur 1. Inventeringsområdet som rapporten omfattar (inventeringsområde komplettering). I kartan syns också tidigare inventerat område (inventeringsområde 2021), inom ramen för projektet.

2 METOD

2.1 Metodbeskrivning

Inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. De klassningar av naturvärden som gjordes under inventeringen utgår från skalan i Tabell 1 där denna rapport inkluderar naturvärdesobjekt med bedömningen påtagligt, högt eller högsta naturvärde. Detaljeringsgraden som användes under inventeringen var nivå "medel". Detaljeringsgraden "medel" innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet för ytor är 0,1 hektar eller mer och för linjeformade objekt gäller att minsta obligatoriska karteringsenhet är objekt som är minst 50 meter långa och 0,5 meter breda.

Tabell 1. Skala för naturvärdesklassning (ur SS 199000:2014).

Naturvärdesklass	Betydelse för biologisk mångfald	Förtydligande
1- Högsta naturvärde	Störst positiv betydelse	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
2- Högt naturvärde	Stor positiv betydelse	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
3- Påtagligt naturvärde	Påtaglig positiv betydelse	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
4- Visst naturvärde	Viss positiv betydelse	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydande att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

2.2 Tidpunkt och ansvarig personal

För förstudien, fältstudien, rapportsammanställningen och bedömningarna ansvarade Elin Eriksson. Fältinventeringen utfördes 7 september 2023. För interngranskning hos Sweco ansvarade Valdemar Samuelsson.

2.3 Avgränsning

Inventeringsområdet har avgränsats i samråd med kund. Området innefattar en ca 60 ha stor yta.

2.4 Informationskällor och litteratur

För denna komplettering har tidigare förstudie för ledningsdragningen använts och uppdaterats med aktuella data. Inga tidigare kända naturvärden och skyddade områden finns inom inventeringsområdet. Databaser och webbtjänster som använts i förstudien förtecknas i Tabell 2 nedan. Litteratur som kommit till användning förtecknas i referenslistan.

Tabell 2. Källor för insamlande av underlag till förstudie av naturmiljön.

Källa	Datamaterial
Naturvårdsverket	Naturreservat
	Riksintressen
	Natura 2000
Länsstyrelsen	Naturvårdsavtal
	Våtmarksinventeringen – VMI
Vatteninformation Sverige (VISS)	Grundvatten, sjöar, vattendrag
Skogsstyrelsen	Biotopskyddsområden
	Naturvårdsavtal Skogsstyrelsen
	Nyckelbiotoper
	Sumpskogar
Skyddadskog	Skogsbolagens frivilliga avsättningar
ArtDatabanken	Observationer av naturvårdsarter

2.5 Datafångst i fält samt GIS

För datafångst i fält användes telefon och läsplatta med applikationen FieldMaps. Noggrannheten i geografisk positionering är vid goda förhållanden mellan 5 och 20 meter. Efter datafångst i fält justerades vid behov gränser med hjälp av lämpliga kartor och ortofoton med hjälp av programvaran ArcGis Pro på dator.

3 RESULTAT

3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet

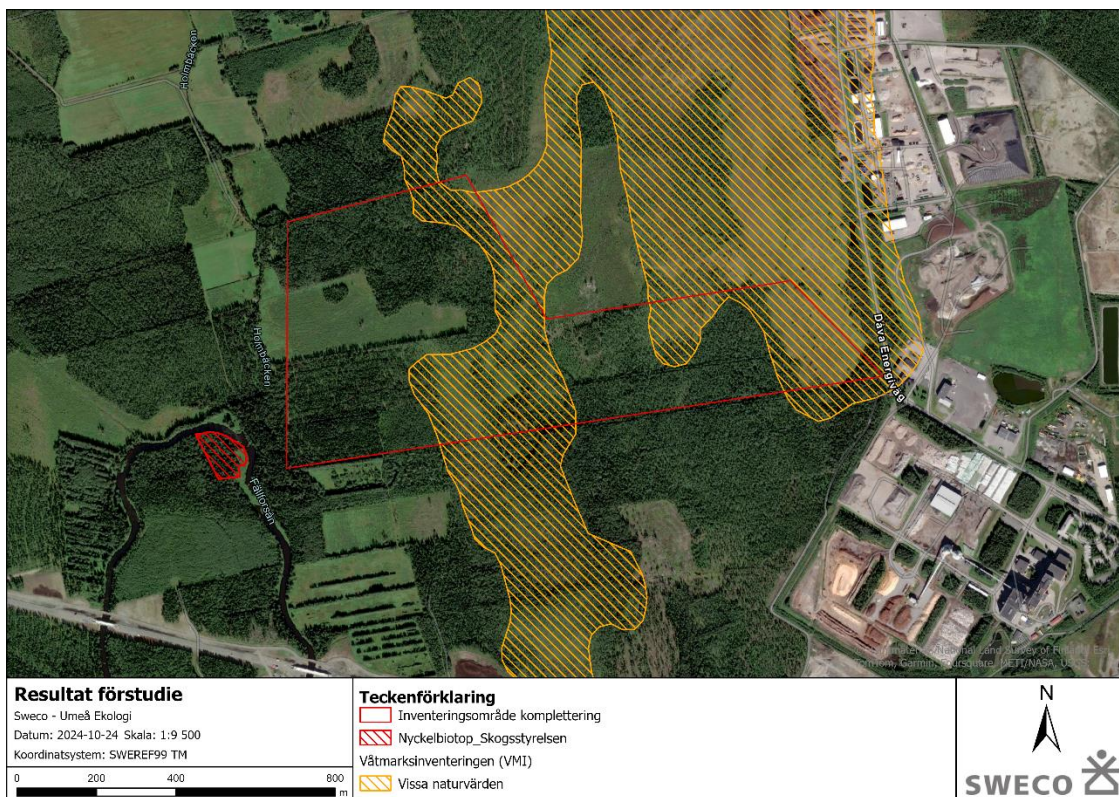
För övergripande beskrivning av inventeringsområdet för ledningen och omgivande landskap, se rapport för naturvärdesinventeringen utförd 2021 (Sweco 2021).

Inventeringsområdet för kompletteringen som är aktuell i denna rapport ligger nordväst om Dåva kraftvärmeverk och avfallscenter. Tavelån flyter i nord-sydlig riktning strax väster om inventeringsområdet och i söder byggs vid tidpunkt för inventeringen den första etappen av järnvägen Norrbottenabanan. Naturmiljön inom inventeringsområdet består framför allt av kraftigt påverkade skogs- och våtmarksområden. Skogen inom området är ung och har i olika omgångar varit kalavverkad eller kraftigt röjd, bitvis består den av långt gången, igenväxande myrmark. Marken inom området är i hög grad utdikad med både stora och små diken. Vid tidpunkt för inventeringen var miljön i den östra delen skräpig, en konsekvens av det närliggande avfallscentret.

Omgivande naturmiljö utgörs främst av ung skog och dikade våtmarker, samt åkermark strax nord- och sydväst om inventeringsområdet.

3.2 Summering av förstudien

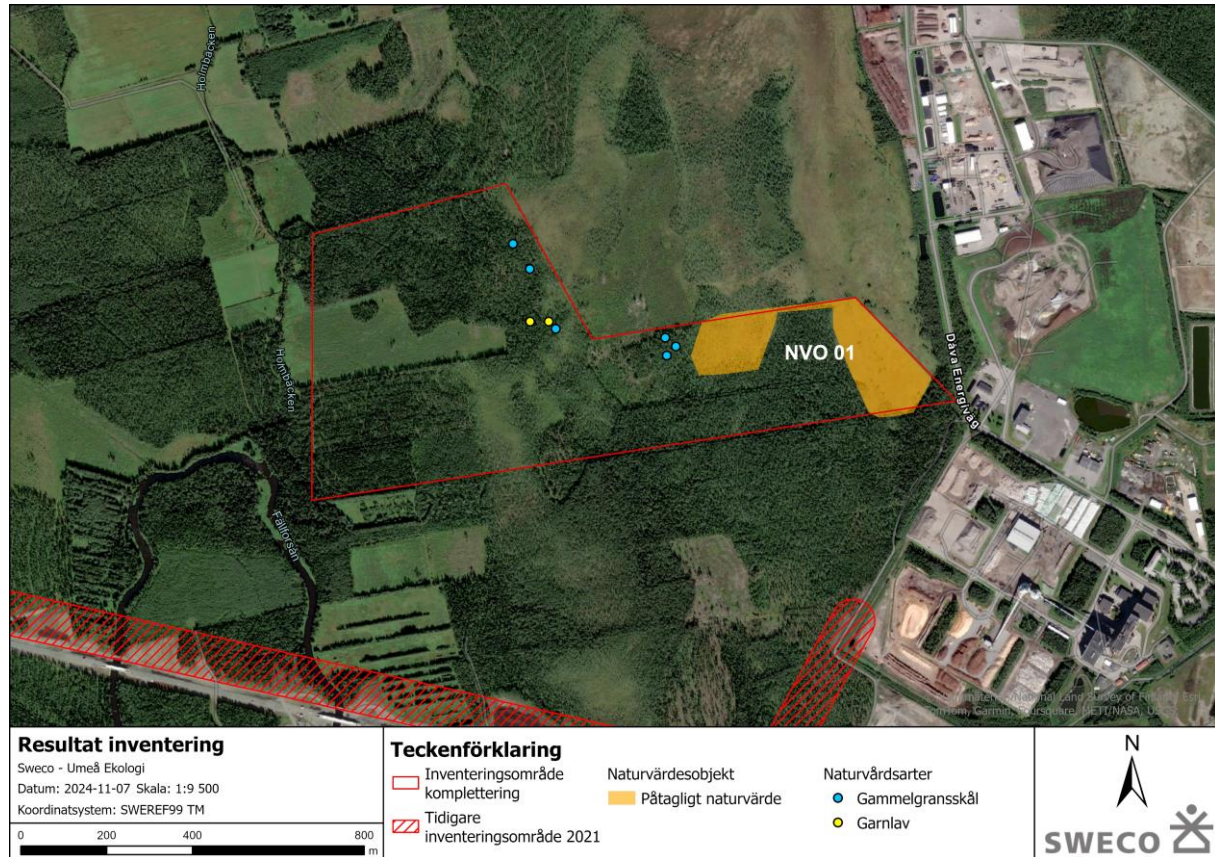
Nedan presenteras resultat av förstudien (Figur 2). Data har inhämtats från inventeringsområdet och dess direkta närhet. För tidigare kända naturvärden på landskapsnivå, se inventeringsrapporten från 2021 (Sweco 2021). Inom inventeringsområdet finns ett VMI-objekt (AC20K8F02) med vissa naturvärden. Invid Tavelån, strax väster om inventeringsområdet, finns en nyckelbiotop som utgörs av en fuktig barnnaturskog (N 10136-1998).

Figur 2. Kända naturvärden inom inventeringsområdet samt i dess direkta närhet.

3.3 Resultat av fältinventeringen

Nedan presenteras resultat från naturvärdesinventeringen. Kartan sammanfattar de artfynd som noterades och det naturvärdesobjekt som avgränsades. Notera att NVO 01 (Stor-Dåvamyran) fortsätter utanför inventeringsområdet, vilket inte är angivet i kartan.

Figur 3. Inventeringsområdet med avgränsade naturvärdesobjekt (NVO 01) samt de naturvårdsarter som noterades under fältbesöket.

3.3.1 Naturvärdesobjekt

Hela inventeringsområdet har bedömts med samma noggrannhet. De delar av inventeringsområdet som inte är avgränsat inom något naturvärdesobjekt kallas övrigt område. Dessa ytor har antingen inte bedömts uppnå lägsta naturvärdesklass för denna inventering (klass 3 – påtagligt naturvärde), eller varit så små att de inte fångas upp med den valda detaljeringsgraden, se avsnitt 2.1.

Fältinventeringen resulterade i att sammanlagt ett naturvärdesobjekt avgränsades inom inventeringsområdet (se objekt NVO 01 i Figur 3). Naturvärdesobjektet består av Stor-Dåvamyran och fortsätter utanför inventeringsområdet norrut.

Objektet utgörs av en del av en större, öppen fattigmyr. Fältskiktet utgörs av typiska fattigmyrsarter så som kallgräs, rosling, flaskstarr, tranbär och dvärgbjörk. I objektets östra del finns sparsamt till allmänt med ca 150-170-åriga tallar på och kring myren. I öster finns även fläckar med klena talltorrakor. Generellt finns enstaka död ved över hela myren. Myren är huvudsakligen öppen, men är i långt fortskriden igenväxningsfas i dess västra delar. Omgivande skog är huvudsakligen tallskog, med partier av blandskog med hög andel björk. Hydrologin i myren är påverkad av dikning, både i form av äldre och grunda diken i myren, samt större diken i omgivande skog. Angränsande avfallsanläggning och kraftvärmeverk bidrar sannolikt även med en viss hydrologisk påverkan genom ytavrinning av förorenat vatten från avfallsanläggningen i och med att denna ligger i direkt anslutning till myren. Öppenheten och dess storlek (sammanslagna arean av myren, även utanför inventeringsområdet) gör den till en god fågelmiljö. I öster finns mindre områden med små gölar och blöta till fuktiga partier.

3.3.2 Naturvårdsarter

Under inventeringen noterades totalt 3 naturvårdsarter inom inventeringsområdet. Gammelgransskål och garnlav är båda rödlistade som nära hotad (NT). Dessa arter är knutna till granskogsbiotoper och är goda indikatorer på skoglig kontinuitet och bestånd som har stått orörda vanligen minst 100 år, där mikroklimatet ofta är stabilare över tid samt att rätt typ av substrat har hunnit skapats. Både garnlav och gammelgransskål förekom endast med enstaka exemplar, medan gammelgransskål fanns i något större utsträckning. Samtliga fynd gjordes i kantzon mot myr eller inom igenväxande myr där enstaka äldre träd troligen blivit kvar vid tidigare gallring och avverkning.

Art	Rödlistad	Fridlyst enligt §	Signalvärde för biologisk mångfald
Gammelgransskål	NT	-	Skålsvamp som växer på gamla granar i skogar med fuktigt och stabilt mikroklimat. Medelgod signalart som indikerar att det kontinuerligt funnits gamla granar. Vanligt förekommande i norra Sverige.
Garnlav	NT	-	Arten växer främst i äldre barrskogar och är känslig för skogsbruksåtgärder. Rikliga förekomster finns främst i bestånd med mycket låg påverkansgrad. Vanligt förekommande i norra Sverige.

4 REFERENSER

Ahti, T. m.fl. 1968. *Vegetation zones and their sections in north-western Europe*. Annales Botanici Fennici. 5:169 – 211.

ArtDatabanken SLU. 2024. Artfakta. Tillgänglig: <http://www.artfakta.se> (besökt 2024-09-16)

Gärdenfors, U. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala

Nordiska ministerrådet. 1984. Naturgeografisk regionindelning av Norden. 2 uppl. ISBN 91-38 08239-X

SIS. 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard SS 199000:2014.

SIS. 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

Sweco, 2021. Naturvärdesinventering Stornorrfor-Dåva-Villanäs 2021.